

Határozatok Tára

C-617/10. sz. ügy

**Åklagaren
kontra
Hans Åkerberg Fransson**

(a Haparanda tingsrätt [Svédország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Az Európai Unió Alapjogi Chartája — Alkalmazási kör — 51. cikk — Az uniós jog alkalmazása — Az Unió valamely saját forrását veszélyeztető magatartások szankcionálása — 50. cikk — *A ne bis in idem* elve — Nemzeti szabályozás, amely ugyanazon vétkes magatartás szankcionálására két külön, egyrészt közigazgatási, másrészt büntetőeljárást foglal magában — Összeegyeztethetőség”

Összefoglaló – A Bíróság ítélete (nagytanács), 2013. február 26.

1. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések — A Bíróság hatásköre — Korlátok — Az Unió Alapjogi Chartájának értelmezése iránti kérelem — Az uniós jogra utaló kapcsolóelvet tartalmazó nemzeti szabályozás — A Bíróság hatásköre*

(EUMSZ 267. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 51. cikk, (1) bekezdés)

2. *Alapvető jogok — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — Hatály — Az uniós jogra utaló kapcsolóelvet tartalmazó nemzeti szabályozás — Uniós jogi rendelkezések megsértését szankcionáló szabályozás — Nem teljesen e jog által meghatározott tagállami cselekvés — A Charta és az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelmények alkalmazhatósága*

(EUMSZ 325. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 51. cikk, (1) bekezdés; 77/388 tanácsi irányelv, 2. cikk és 22. cikk, és 2006/112 tanácsi irányelv, 2. cikk, 250. cikk, (1) bekezdés, és 273. cikk)

3. *Alapvető jogok — A ne bis in idem elve — Büntetőjogi és közigazgatási jogi szankció együttes alkalmazása egyazon jogsértő magatartás miatt — Adócsalás — Az említett elv megsértése — Hiány*

(az Európai Unió Alapjogi Chartája, 50. cikk)

4. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések — A Bíróság hatásköre — Korlátok — Általános vagy hipotetikus kérdések — Az alapügy tárgyára tekintettel elvont és tisztán hipotetikus kérdés — Elfogadhatatlanság*

(EUMSZ 267. cikk)

5. *Alapvető jogok — Az Emberi Jogok Európai Egyezménye — Az egyezmény és valamely nemzeti jogi szabály közötti viszony — Az uniós jog tárgyi hatálya alá nem tartozó viszony*

(EUSZ 6. cikk, (3) bekezdés; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 52. cikk, (3) bekezdés)

6. *Európai uniós jog — Elsőbbség — Az Európai Unió Alapjogi Chartájával ellentétes rendelkezés alkalmazásának mellőzésére irányuló kötelezettséget korlátozó bírósági gyakorlat — Megengedhetetlenség*

(EUMSZ 267. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája)

1. A tagállamok eljárását illetően az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazási körét a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat ugyanis az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem.

A Bíróság a Chartára tekintettel nem mérlegelheti az olyan nemzeti szabályozást, amely nem tartozik az uniós jog keretei közé. Amennyiben azonban a nemzeti szabályzás az uniós jog hatálya alá tartozik, a Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárásban köteles a kérdést előterjesztő bíróságnak minden olyan értelmezési szempontot megadni, amelyre annak szüksége van annak érdekében, hogy megítélhesse e szabályzás azon alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét, amelyeknek a tiszteletben tartását biztosítja.

(vö. 17., 19. pont)

2. Ha valamely tagállami bíróságnak olyan nemzeti rendelkezés vagy intézkedés alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét kell vizsgálnia, amely olyan helyzetben, amelyben a tagállamok eljárását nem teljes egészében az uniós jog határozza meg, az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtja végre, a nemzeti hatóságok és bíróságok jogosultak az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelményeket alkalmazni, feltéve hogy e követelmények alkalmazása nem veszélyezteti a Charta által biztosított védelem szintjét, ahogyan azt a Bíróság értelmezte, valamint az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését. E vonatkozásban, ha a nemzeti bíróságoknak a Charta rendelkezéseit kell értelmezniük, lehetőségük van – adott esetben pedig kötelesek is – arra, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz forduljanak.

Így azon adóbírságok és adócsalás miatt indított büntetőeljárások, amelyek oka a hozzáadottérték-adóval kapcsolatban szolgáltatott információk pontatlansága, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112 irányelv 2. cikke, 250. cikkének (1) bekezdése és 273. cikke (korábban a hatodik irányelv 2. és 22. cikke), valamint az EUMSZ 325. cikk, vagyis az uniós jog végrehajtásának minősülnek a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében.

Az, hogy az említett adóbírságok és büntetőeljárások alapjául szolgáló nemzeti szabályozásokat nem a 2006/112 irányelv átültetése érdekében fogadták el, nem vonhatja kétségbe a fenti következtetést, mivel az alkalmazásuk az említett irányelv rendelkezései megsértésének szankcionálására irányul, vagyis a Szerződésben a tagállamokkal szemben előírt azon kötelezettség teljesítésére hivatott, hogy hatékonyan szankcionálják az Unió pénzügyi érdekeit veszélyeztető magatartásokat.

(vö. 27–30. pont)

3. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elve nem zárja ki, hogy valamely tagállam a hozzáadottérték-adóval összefüggő bevallási kötelezettségek teljesítésének elmulasztásában megnyilvánuló ugyanazon tényállásra egymást követően adójogi szankciót és büntetőjogi szankciót alkalmazzon, amennyiben az első szankció nem büntető jellegű, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

A hozzáadottérték-adóból származó bevételek teljes körű beszedésének biztosítása, ezáltal pedig az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából ugyanis a tagállamok szabadon választhatják meg az alkalmazandó szankciókat. E szankciók ölthetik közigazgatási szankciók vagy büntetőjogi szankciók formáját, illetve lehetnek a kettő kombinációi. A Charta 50. cikke csak akkor zárja ki, hogy ugyanazon tényállás alapján ugyanazon személlyel szemben büntetőeljárást indítsanak, ha az adóbírság az említett rendelkezés értelmében büntető jellegű, és jogerőssé vált.

Az adóbírság büntető jellegének mérlegelése szempontjából három kritériumnak van jelentősége. Az első a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítése, a második a jogsértés jellege, a harmadik pedig az érintett személlyel szemben kiszabható szankció természete és súlya.

(vö. 34., 35., 37. pont és a rendelkező rész 1. pontja)

4. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 40–42. pont)

5. Az uniós jog nem szabályozza az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a tagállamok jogrendje közötti kapcsolatot, és nem határozza meg a nemzeti bíróság által abban az esetben levonandó következtetéseket sem, ha az ezen egyezmény által biztosított jogok és a nemzeti jog valamely szabálya ütközik.

Jóllehet – mint azt az EUSZ 6. cikk (3) bekezdése megerősíti – az Emberi Jogok Európai Egyezménye által biztosított alapvető jogok az uniós jogrend részét képezik mint annak általános elvei, továbbá jóllehet az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkének (3) bekezdése azt a kötelezettséget írja elő, hogy a Chartában foglalt, az Emberi Jogok Európai Egyezménye által biztosított jogoknak megfelelő jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek, ez az egyezmény nem minősül az uniós jogrendbe szervesen beépülő jogforrásnak, mivel az Unió nem csatlakozott hozzá.

(vö. 44. pont és a rendelkező rész 2. pontja)

6. Az olyan bírósági gyakorlat, amely a nemzeti bíróságot terhelő, az Európai Unió Alapjogi Chartája által biztosított valamely alapvető joggal ellentétes valamennyi rendelkezés alkalmazásának mellőzésére irányuló kötelezettséget attól a feltételtől teszi függővé, hogy az említett ellentét a charta szövegéből vagy a rá vonatkozó ítélkezési gyakorlatból világosan kitűnjék, az uniós jogba ütközik, amennyiben e gyakorlat megfosztja a nemzeti bíróságot azon jogtól, hogy az említett rendelkezés e chartával való összeegyeztethetőségét – adott esetben az Európai Unió Bíróságával együttműködve – teljes körűen mérlegelje.

Az ilyen gyakorlat ugyanis csökkenti az uniós jog hatékonyságát azáltal, hogy megfosztja az e jog alkalmazására hatáskörrel rendelkező bíróságot azon jogtól, hogy az alkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megteheszen annak érdekében, hogy az uniós normák teljes hatékonyságának esetleges akadályát képező nemzeti jogszabályi rendelkezéseket félretegye.

(vö. 46., 48. pont és a rendelkező rész 3. pontja)